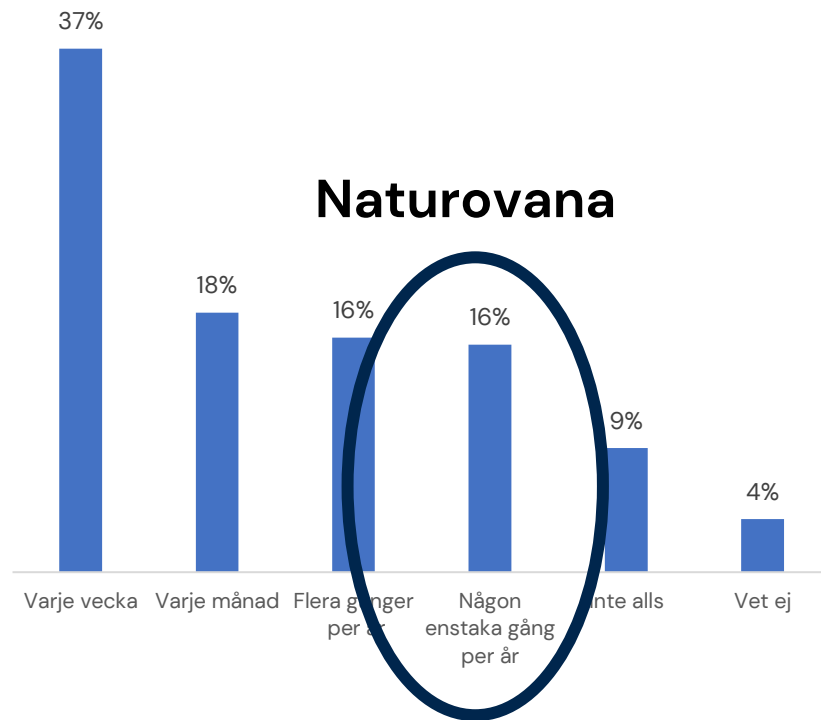
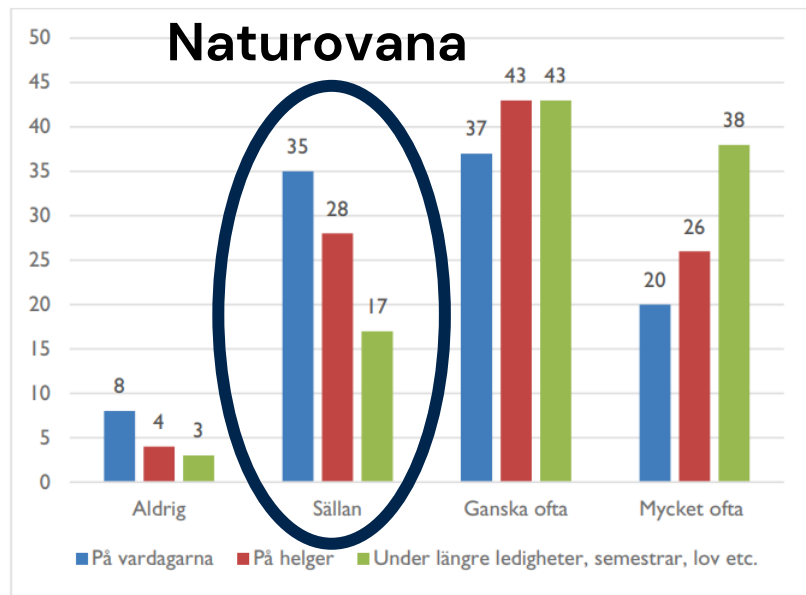

Målgruppsanalys –
Naturovana friluftsutövare
New Republic, november 2023

Målgruppen “Naturovana friluftsutövare”

Syftet: Naturovanas kunskap, attityd & hinder

	Naturvistelser	Allemansrätt
Kunskap	?	?
Attityd	?	?
Hinder	?	?

**Tips och
rekommendationer**

Hur kan
Naturvårdsverket och
vidareförmedlare mer
effektivt nå ut till
målgruppen?

Metod

Processen

- Tidigare målgruppsanalys
- Uppföljning friluftspolitiska målen (2019)
- Kulturutskottets uppföljning (2022)
- Kommunikationsstrategi allemansrätten

- Tio strukturerade intervjuer
  - Spridning i kön, ålder, geografi
- 1) uppger att de sällan vistas i naturen
2) karaktäriserar sig själva som ovana

- Kunskap
- Attityd
- Hinder
- Kommunikationspreferenser
- Representation & förebilder

- Slutsatser och rekommendationer
- För Naturvårdsverket och vidareförmedlare

Tidigare studier

Friluftsåret 2021, kunskaps-sammanställning

Urval av slutsatser

- Stor öppenhet till naturvistelser
- Inspiration och praktisk information behövs
- Utlandsfödda – kunskapsbrist
- Unga – konkurrerande intressen
- Använd målgruppens kanaler
- Skräddarsy kommunikation
- Social aspekt viktig

Uppföljning av målen för friluftspolitiken 2019

Urval av slutsatser:

- Hög teoretisk kunskap om allemansrätten
- Tillgänglig natur = mer naturvistelser = ökad kunskap
- Tillgång, tillgänglighet och kvalitet är grundläggande
- Stor konsensus om friluftslivets värden
- Demografi påverkar naturvanan
- Tidsbrist, tillgång och ensamhet hindrar
- Kommunikation viktig pusselbit
- Digitala verktyg för aktivering vanligare

Uppföljning av delar av friluftspolitiken (2022)

Urval av slutsatser:

- Stor uppslutning bakom allemansrätten
- Friluftsliv främst vid ledighet
- Tätortsnära natur viktig
- Pandemin: fler besökare med sämre kunskap
- Till fots främsta transportmedel
- Många längtar till naturen
- Tidsbrist, tillgång och ensamhet hindrar
- Buller och nedskräpning ger negativa upplevelser

Resultat från intervjuer

” Jag har en bra
och
övergripande
koll”

” Jag tycker att
jag är hyfsat
insatt”

” Det finns kvar
sedan skolåren”

Målgruppens kunskap

Självsäkerhet i teorin, kunskapsluckor i praktiken

- Grundläggande teoretisk förståelse
- Hög självsäkerhet.
- Kunskapsluckor upptäcks vid resonemang
- Vanliga kunskapsluckor: tältning och göra upp eld
- Kunskapsbrist om *hur* man tar sig ut i naturen
- ”Inte störa, inte förstöra” fast förankrat
- Kunskapsbas från skolan

”Det är den
miljö vi är
skapta att vara
i”

”Jag är ingen
skogsmulletyp
direkt.”

Målgruppens attityder: Att vistas i naturen

Lugn och avslappning trots mygg och fästingar

- I princip alla har en positiv associationer
- Lugn, frihet, avslappning, skönhet och meditation
- Självidentifikation är centralt

”Sämsta med att
vara i naturen?
Myggen helt klart
– hatar dem”

”Jag fryser ofta
och så är det
massor av mygg
och vad man än
ska göra blir det
omständligt”

Nya perspektiv på negativa associationer

- Buller eller störningar från andra besökare nämns inte
alls
- I princip alla pekar på myggor och fästingar som det
sämsta med att vistas i naturen.
- Säsongsbetonat?

Målgruppens attityder

Viktigt att värna allemansrätten – men identitet styr attityd

- Självklart och viktigt
- Värna naturen för nästa generation
- Unikt för Sverige, förutsättning för friluftsliv
- Ansvarskänsla hög, men inte ”top-of-mind”
- Individualism präglar attityden (och beteende i praktiken)

”Jätte viktigt att
följa
allemansrätten”

”Jag litar mer
på min egen
hjärna än lag-
stiftningen.”

”Det enda en myndighet eller organisation skulle kunna hjälpa mig med för att komma ut i naturen är om de skulle förse mig med en bil eller mycket smidigare kollektivtrafik ut i de naturområden såsom skog, strand och hav som jag vill besöka.”

Upplevda hinder

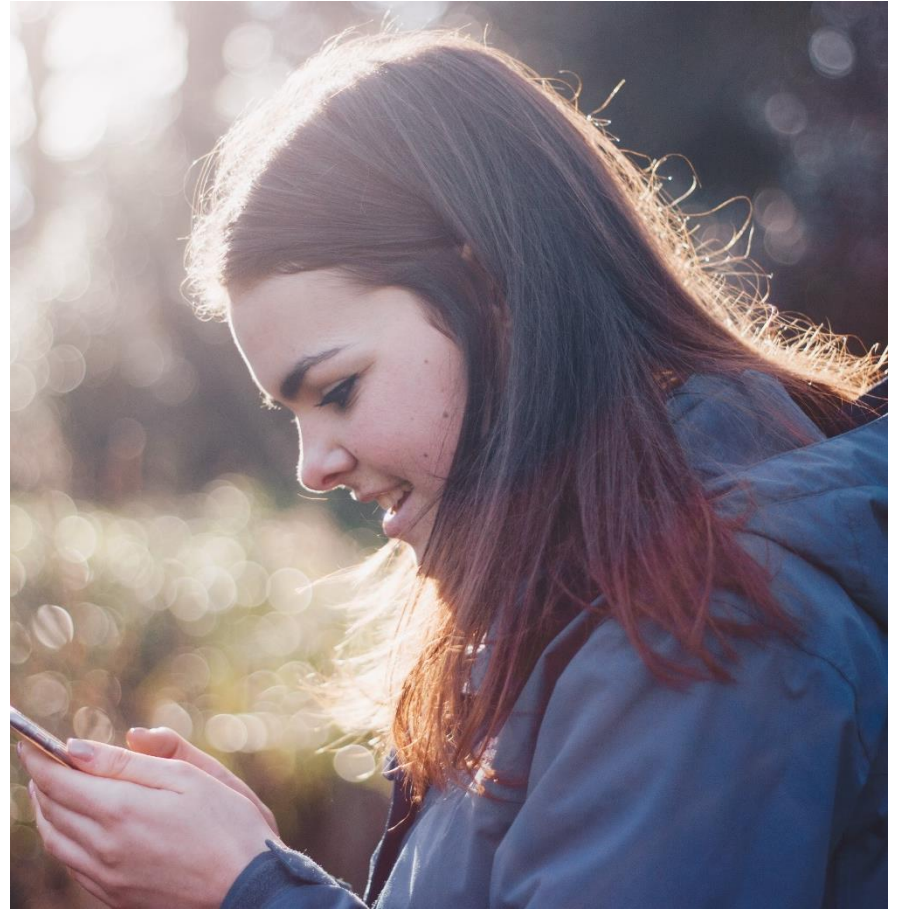
Tidsbrist, bekvämlighet och transporter – praktiska eller mentala hinder?

- Stort fokus på tidsbrist och transportmöjligheter
- Normer begränsar – naturen inte för storstadsmänniskor
- Kostnad, ointresse och bekvämlighet
- Rädsla
- Praktiska hinder är i hög grad mentala hinder, transporthindret ett exempel

- Brist på information om allemansrätten ses inte som ett hinder
- Brist på praktisk information större hinder

Kommunikationspreferenser

- Google dominerar – viktigt att hitta rätt
- Aktivitetsspecifik information
- Information om allemansrätten = för den som redan bestämt sig
- Konkreta råd, tips & tricks
- Inspirerande annonser i kollektivtrafiken
- Myndighet = trovärdig
- Hemsida som samlar relevant information
- Det digitala är med ute i naturen. Mobilen dominerar

Representation och förebilder

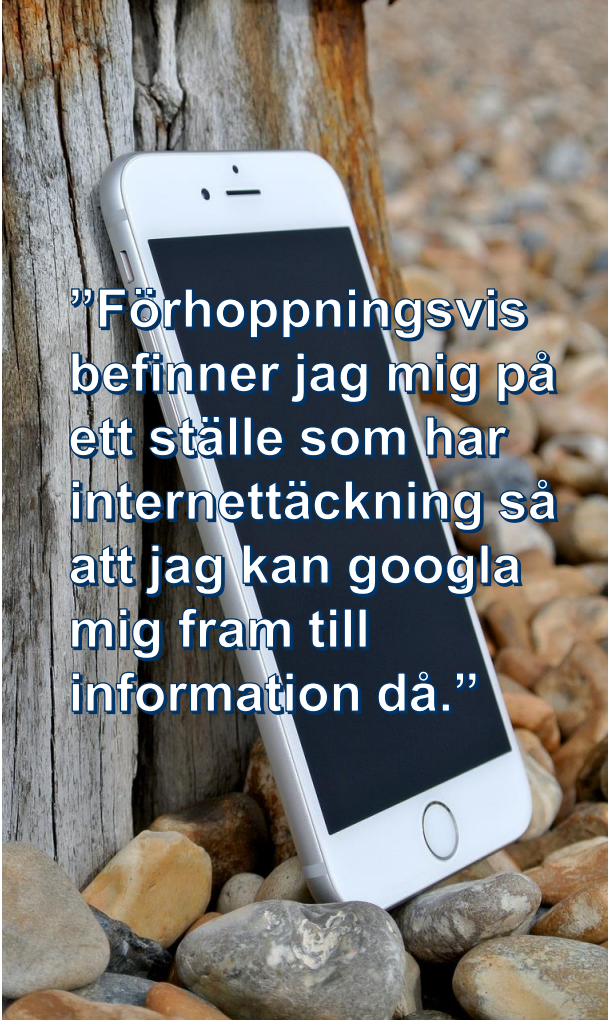
- Inspirationskällor:
  - Sociala medier
  - Vänner & familj
  - Fysisk information
  - "Inre motivation"
- Olika syn på organisationer och myndigheters roll
- Sociala sammanhang en stor drivkraft

Övriga insikter

Mobilen och digitala verktyg är integrerade i friluftslivet

- Vill man få information använder man Google.
- Väder-, kamera- och kartappar är bara några av de digitala verktygen som är fullt integrerade i folks naturvistelser.
- Önskan om QR-koder med information på plats i naturen.
- AI-verktyg som Chat GPT används för att generera packlistor.
Vilka AI-verktyg finns om 5 år?

”Förhoppningsvis befinner jag mig på ett ställe som har internettäckning så att jag kan googla mig fram till information då.”

Analys

Kunskap och attityd

Naturvister

Allemansrätten

Kunskap

Brist på praktisk kunskap:

- **Hur** man tar sig ut (utan bil)
- **Vilka aktiviteter** kan man göra
- **Vilka naturområden** som är lättillgängliga och ej tidskrävande
- Möjliga **sociala sammanhang** i naturen

Själsäker men inte situationsspecifik:

- Hög självbedömd kunskap
- Grundkunskaper från skolan
- **Situationsspecifik kunskap brister**
- Användbar kunskap för de som **redan bestämt sig** för en naturvistelse

Attityd

"Naturen är svenskarnas kyrka":

- **Frihet, lugn, skönhet, hälsa, äventyr och meditation**
- Säsongsbetonade negativa associationer som **kyla, mygg och fästingar**.
- **Bekvämlighet** och individualism
- Begränsande **normer**

Positiv men individualistisk:

- **Viktig, värd att värna** och något **unikt** för Sverige
- **Möjliggör naturvister** och att röra sig fritt. Försvinner om vi inte följer den
- **"Lite mest på egen hjärna"**

Öka kunskapen hos de som inte vill bli informerade?

” Vad jag får och inte får göra bedömer jag själv på plats och efter min egen hjärna.”

”Det skulle vara bra om det var rolig information som utbildade oss invandrare i allemansrätten.”

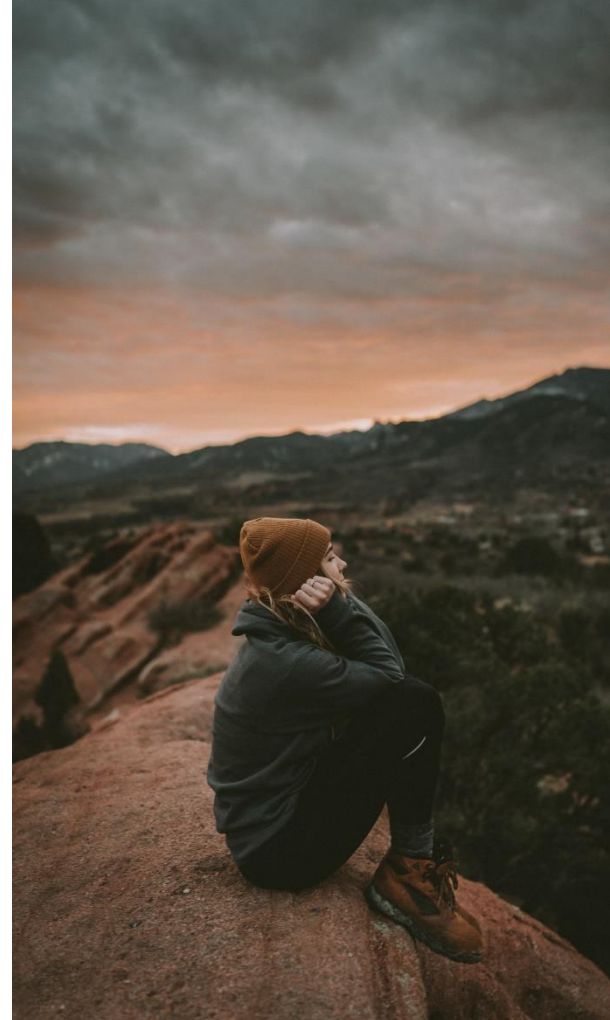
Att informera och inspirera en heterogen målgrupp

- Stor variation av vidareförmedlare
- Mer naturvistelser ökar naturförståelsen – fokus på att inspirera och bryta ner hinder
- Upplevelsen mer central än information om rättigheter och skyldigheter

”Naturen har blivit svenskarnas kyrka”

- **Minsta gemensamma nämnare:** Positiva associationer till naturen
- Uppfattas bidra till: meningsfull vardag, positiva hälsoeffekter (mentalt & fysiskt), återhämtning, frihet, lugn och ro, äventyr
- Säsongsbetonat
- Grundläggs i barndomen

Beteendeförändring

- Vi är sociala och gör som andra människor gör
- Kunskap behöver praktiseras och omsättas till handling
- Mer naturvistelser skapar ökad naturförståelse.

Upplevda hinder

1. **Transport** → Utmana föreställningen att bil är en förutsättning för friluftsliv
2. **Ensamhet** → Skapa sammanhang
3. **Ointresse** → Prioritera begränsade kommunikationsresurser
4. **Tidsbrist/bekvämlighet** → Sänka trösklarna
5. **Normer** → Utmana normer, inspiration och bredd av positiva förebilder

Kommunikationspreferenser

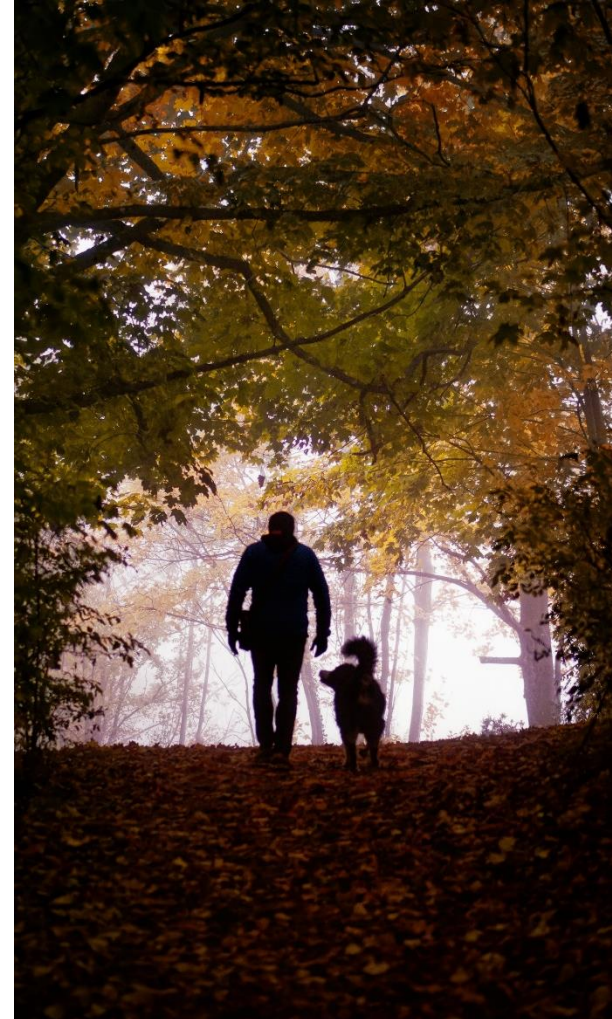
När inhämtar man information om allemansrätten och naturvistelser?

Sökmotoroptimerad hemsida en centralresurs för kommunikationen

Myndigheter och kommuner = trovärdiga

Hur tänka i kommunikation?

	Naturvistelser	Allemansrätt
Kunskap = Informera	Hinderbrytande <ul style="list-style-type: none"> • Transport • Möjliga aktiviteter, platser, tider • "Bra att veta", packning • Väder, vett och säkerhet • Sociala sammanhang	Tillgängligt, kontextuellt & korrekt <ul style="list-style-type: none"> • Aktivitet • Tid • Plats • Målgruppsanpassat • Uppmuntra självreflektion • Kontextualisera kunskap
Attityd = Inspirera	Intresseväckande <ul style="list-style-type: none"> • Positiva associationer • Emotionell koppling • Sociala möjligheter • Bryt begränsande normer	Vårdande <ul style="list-style-type: none"> • Naturvett, etik, hänsyn • Dialog och deltagande • Igenkänning • Unikt • Värna och sprid kunskap • Kontextualisera värden

Utgångspunkt:

Vistas sällan i naturen.

Generellt lägre kunskap om allemansrätten.

Naturovana friluftsutövare

Målbild:

Vistas regelbundet i naturen.

God kunskap om och respekt för allemansrätten.

	Naturvistelser	Allemansrätt
Kunskap = Informera	Hinderbrytande	Tillgängligt, enkelt & korrekt
Attityd = Inspirera	Intresseväckande	Vårdande

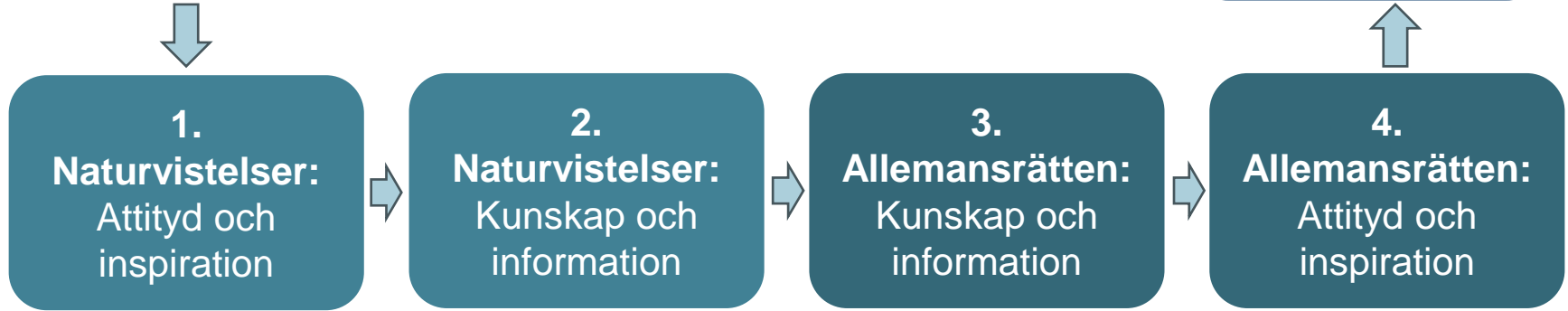
Tips och rekommendationer

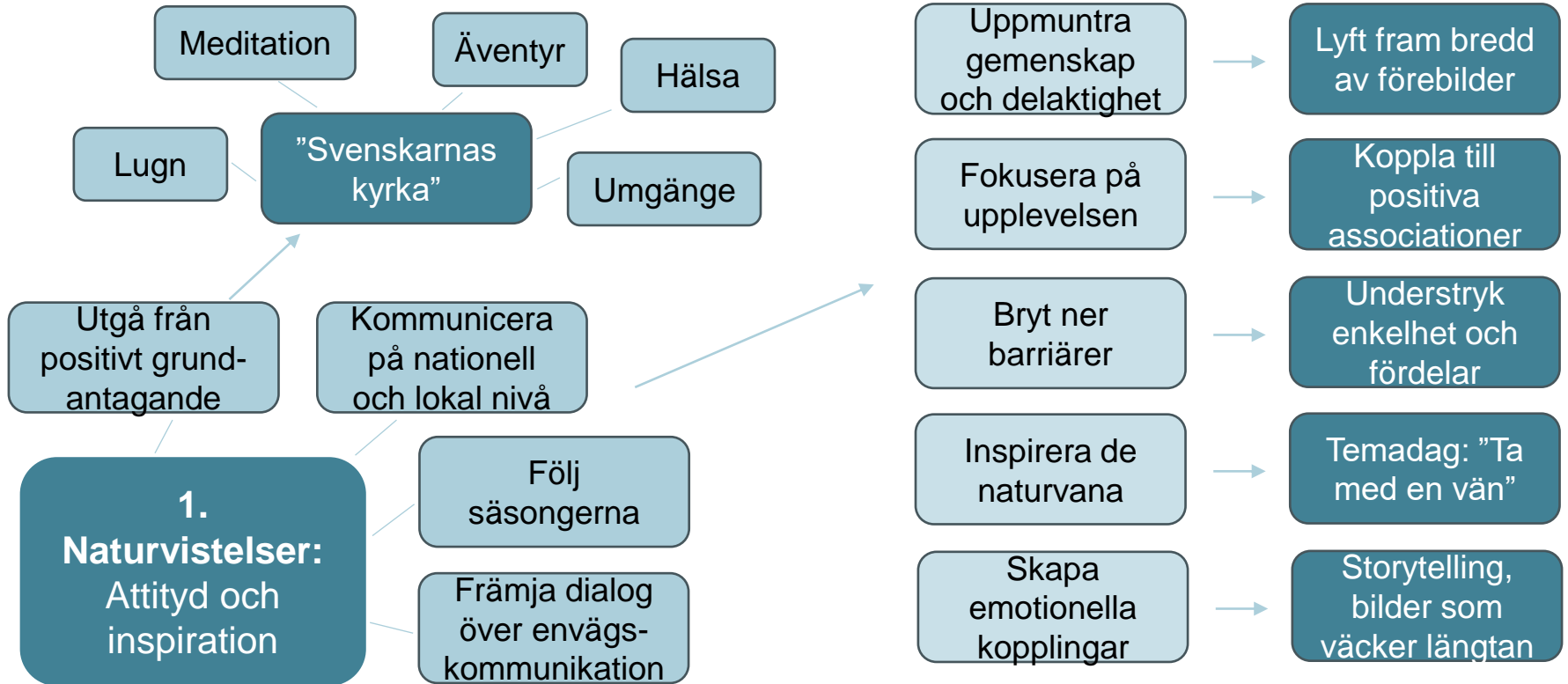
Utgångspunkt:
Vistas sällan i naturen.

Generellt lägre kunskap om allemansrätten

Målbild:
Vistas regelbundet i naturen.

God kunskap om och respekt för allemansrätten

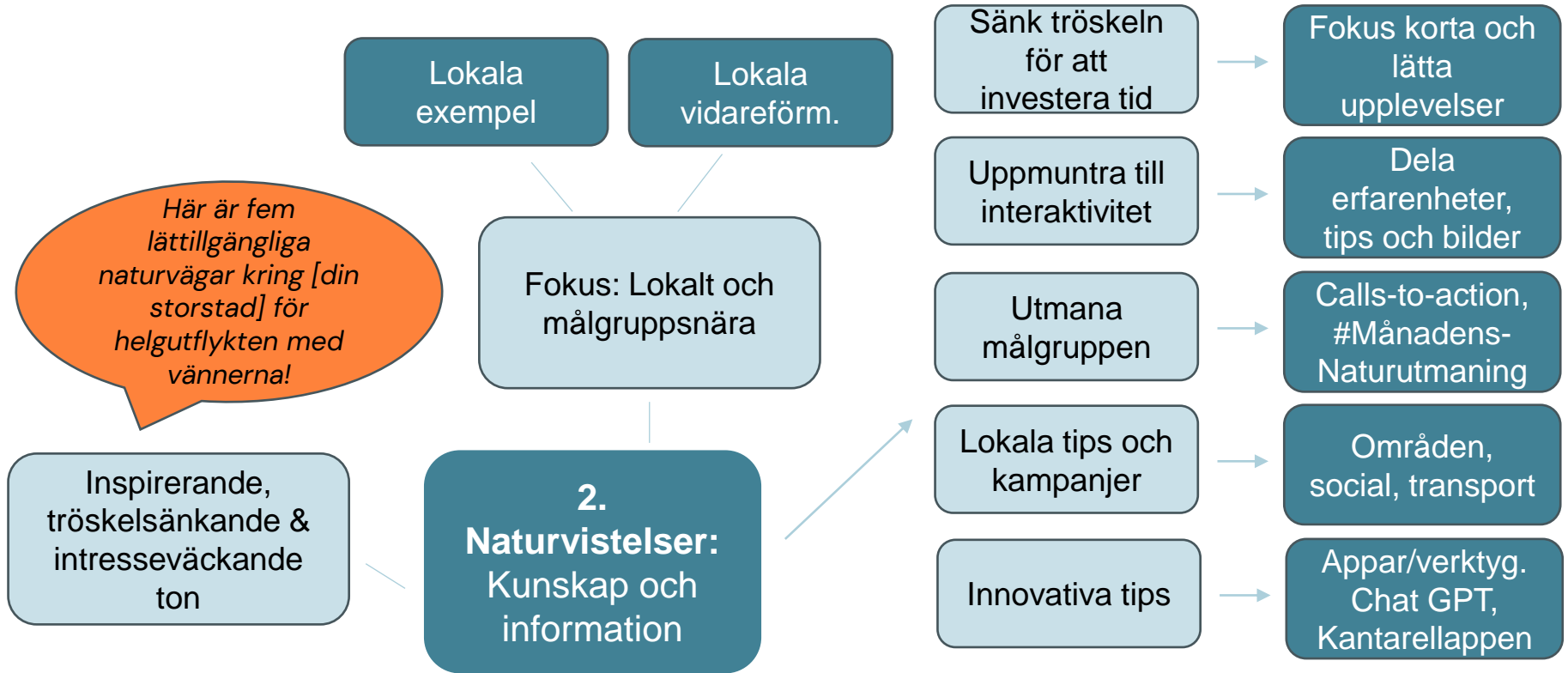
Naturovana friluftsutövare

Tips: Intresseväckande om naturvistelser

Tips: Bryt praktiska hinder till naturen

← sommar2023

Ta bussen till naturen

UL och Upplandsstiftelsen vill tillsammans uppmärksamma länetns vandringsleder och naturområden. Vi har satt ihop någ information kring resan dit.

Aktiv rörelse och lek

Lekar om naturen att göra i naturen.

Men spring i benen

Två olika rörelselekar med tillhörande före- och efterreflektion.

Bi-leken

Här kombineras aktiv rörelse med lärande om bin och natur.

Upptäck träd

Två lekar som utmanar känsel, lukt och snabbtänkthet.

Ekosystem-lek

Ekosystemet utvecklas när fler arter flyttar in i låtsasdammen.

Lugn och ro

Aktiviteter där den omgivande naturen är utgångspunkt för nedvarvning och fantasifullt skapande.

Närvaro och avslappning

En övning i att göra ingenting.

Sagofika

Skapa gemensamma berättelser utifrån det ni ser runt omkring er.

Testa sinnen

Använd syn, lukt och hörsel - var för sig.

Naturkonst

Gör mandalas eller fantasidjur av naturföremål.

Kantarellappen

För dig som gillar att plocka gula kantareller

Så skyddar du dig bäst mot mygg och knott i sommar

2019-07-19

Foto: Bengt Olsson / Ett av de bästa myggskydd Sportfiskarna testat är Leech Mosquito net med inbyggda glasögon. Det tätta myggnätet ger både ett bra skydd mot mygg och knott och gör det möjligt att se obehindrat vid fiske. Läs mer om testet under avdelningen "Prylarnas värld", sid 88-89, i nr 3 av Svenskt Fiske.

 Jag ska ut och vandra på Upplandsleden i två dagar, en övernattnig och tältande. Det sker i maj. Ta fram en packlista

 Att vandra på Upplandsleden kan vara en underbar upplevelse, speciellt under maj när naturen börjar blomstra. Här är en grundläggande packlista inför din tvådagars vandring med en övernattnig och tältande:

Utrustning:

1. **Ryggsäck:** En bekväm ryggsäck med god bärkapacitet.
2. **Tält:** Ett lättviktigt och vattentätt tält.
3. **Sovsäck:** En sovsäck anpassad för de temperaturer du kan förvänta dig.
4. **Liggunderlag:** För extra komfort och isolering.
5. **Kök:** Ett kompakt stormkök för att kunna laga mat.
6. **Mat:** Färdigmat, energibars, nötter, och andra icke-bederövliga matvaror. Glöm inte en lättanvänd matlagningssats.
7. **Vattenflaska eller hydreringssystem:** Minst 2 liter vattenkapacitet, med möjlighet att rena mer vatten om nödvändigt.
8. **Ficklampa eller pannlampa:** Med extra batterier.
9. **Kniv eller multiverktyg:** För matlagning och andra ändamål.
10. **Första hjälpen-kit:** Inklusive plåster, antiseptiska wiper, och eventuella personliga mediciner.
11. **Karta och kompass:** Om du inte är bekant med leden, eller som en backup om din elektroniska utrustning sviker.
12. **Mobiltelefon och powerbank:** För nödsituationer och kommunikation.

Kläder:

1. **Vandringskängor:** Väl inbrodda och vattentäta.
2. **Strumpor:** Extra par vandringsstrumpor.
3. **Skaljacks och byxor:** Vattentäta och andningsbara.
4. **Mellanlager:** Som en fleece eller dunjacks för extra värme.
5. **Baskläder:** Syntetiska eller ullkläder som håller dig torr och varm.
6. **Hatt eller keps:** För solskydd.
7. **Handskar och mössa:** Beroende på väderförhållandena.
8. **Solglasögon och solkräm:** För solskydd.

Personliga föremål:

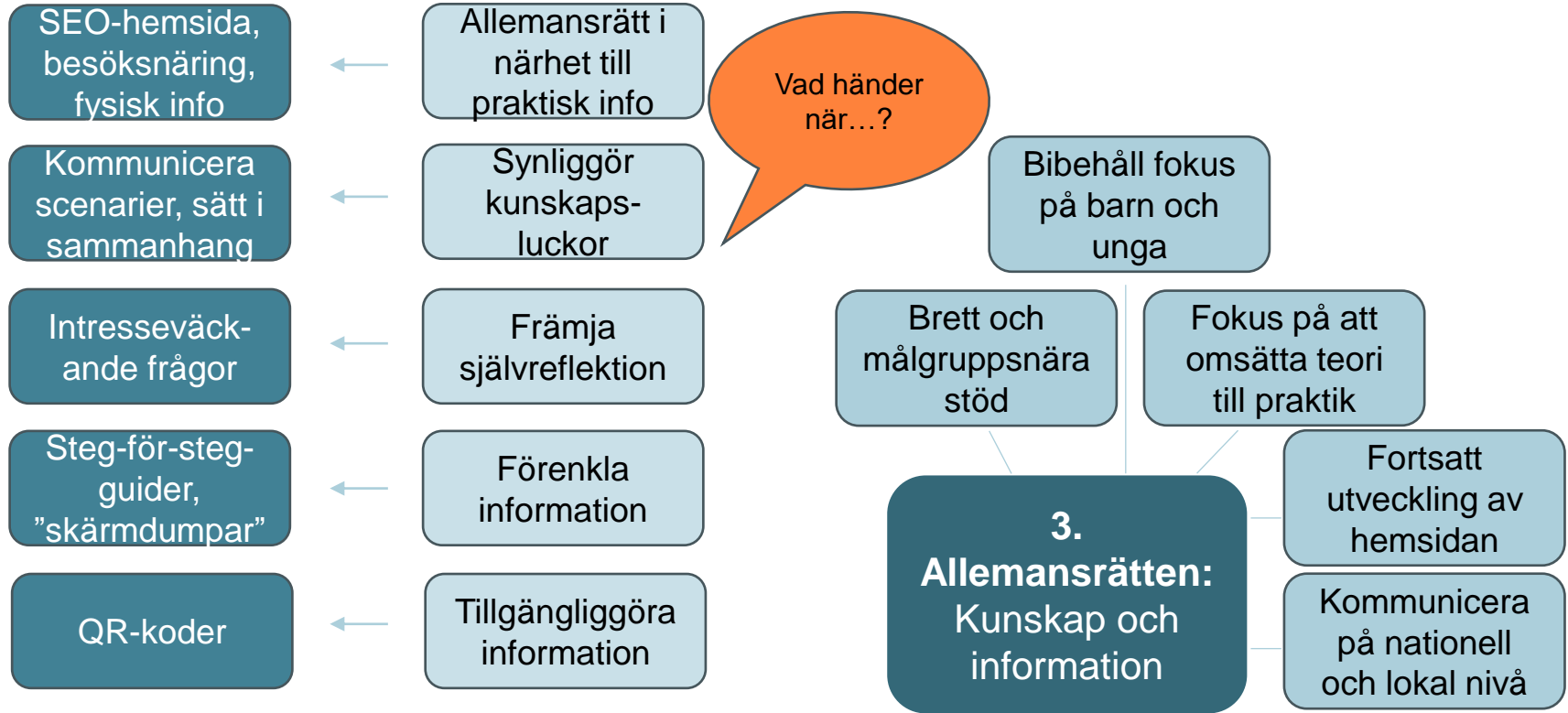
1. **Toalettartiklar:** Tandborste, tandkräm, tvål, toalettpapper etc.
2. **Myggmedel och myggnät:** Viktigt under våren och sommaren.
3. **Kamera eller kikare:** Om du är intresserad av fotografering eller fågelskådning.
4. **Bok eller musik:** För avkoppling på kvällen.

Annat:

1. **Avfallspåsar:** För att packa ut allt avfall du skapar.
2. **Snören och tejp:** För nödreparationer.

Det är alltid en bra idé att kontrollera vädret i förväg och kanske anpassa din packning därefter. Det kan också vara bra att informera någon om din planerade rutt och beräknade återkomsttid, för säkerhets skull.

Tips: Tillgängligt, kontextuellt och korrekt

Vad ska jag tänka på kring allemansrätten när jag är ute?

Allemansrätten i Sverige är en unik rättighet som ger alla möjlighet att njuta av naturen, men den kommer också med vissa skyldigheter. Här är några viktiga punkter att tänka på:

Beträde:

1. **Friheten att vandra:** Du har rätt att vandra fritt i naturen, oavsett om marken är privatägd eller inte, men undvik att vandra över åkrar och andra känsliga områden.
2. **Hänsyn till djur och natur:** Undvik att störa djur och fåglar. Håll avstånd och var tyst nära djur.
3. **Respekt för privatliv:** Undvik att vandra nära bostadshus och privata tomter.

Camping och övernattnig:

1. **Tillfällig camping:** Du får tälta en natt utan att fråga markägaren, men om du planerar att stanna längre bör du söka tillstånd.
2. **Avstånd till bostäder:** Tälta inte för nära bostadshus eller privata tomter.

Eldning:

1. **Försiktighet med eld:** Eldning är tillåten, men var extremt försiktig. Undvik eldning i torra perioder och följ lokala eldningsförbud.
2. **Egen ved:** Ta med egen ved eller använd död ved som ligger på marken. Bryt inte av grenar från levande träd.

Skräp och avfall:

1. **Ta med skräpet hem:** Lämna inte kvar skräp i naturen. Ta med dig allt avfall och återvinn om möjligt.
2. **Naturtoalett:** Om du behöver använda naturen som toalett, gör det långt ifrån vattenkällor och gräv en liten grop som du täcker över efteråt.

Vatten:

1. **Rena vatten:** Du har rätt att ta vatten från sjöar och vattendrag, men var medveten om att det kan behöva renas för att vara säkert att dricka.

Övrigt:

1. **Hänsyn till andra:** Visa hänsyn till andra besökare och markägare. Följ eventuella skyltar och anvisningar.
2. **Inga motorfordon:** Allemansrätten gäller inte motorfordon. Cykla eller gå istället.

Genom att följa dessa riktlinjer och visa respekt för naturen och andra människor, kan du hjälpa till att bevara allemansrätten för framtida generationer. Det är också en god idé att läsa på om allemansrätten från officiella källor, som Naturvårdsverket eller lokala turistbyråer, för att få en djupare förståelse och aktuell information.

Tips: Vårda allemansrätt och naturvett

"När vi värnar allemansrätten kan alla njuta av Sveriges fantastiska natur"

Positiv och uppmuntrande ton

Infografik, videoklipp, steg-för-steg

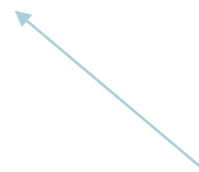

Sätt värden i sammanhang

Storytelling, exempel, tips

Befäst positiva normer

Lyft bredd av förebilder

Skapa igenkänning

Uppmuntra delning i sociala medier

Främja dialog och deltagande

#allemanslätt

Vad är din bästa naturupplevelse?

4.
Allemansrätten:
Attityd och inspiration

Utgångspunkt:
Vistas sällan i naturen.

Generellt lägre kunskap om allemansrätten

Naturovana friluftsutövare

Målbild:
Vistas regelbundet i naturen.

God kunskap om och respekt för allemansrätten

1.

Naturvistelser:
Attityd och inspiration

Grundlagt beteende:
Söker aktivt efter möjliga naturvistelser

2.

Naturvistelser:
Kunskap och information

Grundlagt beteende:
Vistas i naturen

3.

Allemansrätten:
Kunskap och information

Grundlagt beteende:
Lär sig om allemansrätten

4.

Allemansrätten:
Attityd och inspiration

Grundlagt beteende:
Agerar med respekt för allemansrätten

Några sammanfattande medskick

- Alla samhällsgrupper ryms i målgruppen naturovana
- Det finns ingen "quick fix"
- Bredd nödvändigt – ingen organisation löser ensamt
- Olika startpunkt för naturovana och mer naturvana
- Många tips fungerar även för mer naturvana
- Positivt grundantagande om naturovana – alla ser värdet med naturen!
- Naturvistelser sätter allemansrätten i sitt sammanhang

Reflektion & diskussion

Tack!

NATUR
VÅRDS
VERKET

